

Viite: työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 22.3.2018

**HE 14/2018 VP EDUSKUNNALLE MAAKUNTAUUDISTUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANOJA SEKÄ
VALTION LUPA-, OHJAUS- JA VALVONTATEHTÄVIEN UUELLEENORGANISOINTIA KOS-
KEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI**

Työ- ja elinkeinoministeriö on osallistunut asian valmisteluun ja pitää esitystä kannatettavana.

Esitykseen sisältyy useita työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan kuuluvia lakimuutoksia, joiden taustalla on eritoten työsuojeluviranomaisen tehtävien siirtäminen aluehallintovirastosta Valtion lupa- ja valvontavirastoon. Lisäksi säännöksiin on tarvittaessa tehty muitakin teknisluonteisia muutoksia.

Palkkaturvan ja siviilipalveluksen osalta lausutaan lisäksi seuraavaa:

Palkkaturva

Palkkaturvan tarkoituksena on turvata työntekijän työsuhteesta johtuvien saatavien maksaminen työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa. Hakemuksen palkkaturvasta voi tehdä työntekijä, ammattiliitto tai konkurssipesä. Palkkaturvana maksetaan erääntyneet saatavat, joiden määrä ja peruste on saatu selvitettyä. Työntekijän saatava työnantajalta siirtyy palkkaturvapäätöksellä valtiolle, joka perii saatavaa 10 vuoden ajan, ellei saatava sitä ennen lakkaa. Palkkaturva rahoitetaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksuilla.

Palkkaturvalain ja merimiesten palkkaturvalain toimeenpanotehtävät keskitettiin vuoden 2016 alusta lukien Uudenmaan ELY-keskukseen, jonne luotiin valtakunnallisesti palkkaturva-asioiden käsittelystä vastaava yksikkö. Hallinnollisesta keskittämisestä huolimatta palkkaturvakäsittelijöitä työskentelee eri puolilla Suomea.

Esityksessä ehdotetaan perustettavaksi Valtion lupa- ja valvontavirasto, jonne koottaisiin lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä sekä eräitä muita oikeusturvatehtäviä. Virasto toimisi valtakunnallisesti, mutta sillä olisi kaikki maakunnat kattava toimipaikkaverkosto.

Palkkaturvalakiin ja merimiesten palkkaturvalakiin perustuvat toimeenpanotehtävät siirrettäisiin Uudenmaan ELY-keskukselta Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Koska palkkaturvatehtäviä on jo aiemmin hoidettu keskitetysti valtakunnallisessa yksikössä, muutoksella ei arvioida olevan suuria

vaikutuksia palkkaturvan toimeenpanoon.

Palkkaturvatehtävät sopivat hyvin Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialaan. Siirtymistä valmisteleavassa hankkeessa on jo voitu tunnistaa toimintoja, joilla on potentiaalisesti palkkaturvan kanssa yhteisiä liittyviä.

Esityksessä ehdotetaan, että palkkaturvalakiin ja merimiesten palkkaturvakiin tehtäisiin muutokset, joita tehtävien siirtäminen Valtion lupa- ja valvontavirastoon edellyttää. Voimassa olevan lain mukaan palkkaturvahakemuksen voi jättää ELY-keskukseen tai TE-toimistoon. Jatkossa hakemuksen voisi jättää Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Saavutettavuuden kannalta on kuitenkin huomioitava, että palkkaturvassa otetaan tänä keväänä käyttöön sähköinen asiointimahdollisuus. Esityksessä ehdotetaan lisäksi palkkaturvaviranomaisen tiedonsaantioikeutta koskevaa säännöstä muutettavaksi siten, että palkkaturvaviranomaisella olisi oikeus saada maksutta salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä maakunnilta ja maakuntien palveluntuottajilta palkkaturvahakemuksen käsittelyä varten välttämättömät tiedot.

Siviilipalvelus

Maanpuolustusvelvollisuuteen perustuvasta siviilipalvelusvelvollisuudesta säädetään siviilipalveluslaissa (1446/2007). Siviilipalveluksen käytännön toimeenpanosta vastaa siviilipalveluskeskus, josta säädetään siviilipalveluslain 7 §:ssä. Pykälän 3 momentin mukaan siviilipalveluskeskuksena toimii elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (jäljempänä kehittämis- ja hallintokeskus). Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 30 §:n 2 momentin mukaan siviilipalveluskeskus on kehittämis- ja hallintokeskuksen erillisyksikkö. Siviilipalveluskeskus sijaitsee Lapinjärvellä Ingermaninkylässä.

Siviilipalveluslain 7 §:n 2 momentin mukaan siviilipalveluskeskuksen tehtävät ovat 1) siviilipalvelusvelvollisten palvelukseen määrääminen; 2) siviilipalvelusvelvollisten kouluttaminen; 3) siviilipalvelusvelvollisten valvonta; 4) passilain (671/2006) 8 §:ssä tarkoitetun siviilipalvelustodistuksen antaminen siviilipalvelusvelvollisille ennen siviilipalveluksen alkamista; 5) siviilipalvelusvelvollisten majoituskustannusten korvaamisen toimeenpano; 6) siviilipalveluksen muu käytännön toimeenpano.

Esityksessä ehdotetaan siviilipalveluksen toimeenpanotehtävien siirtämistä kehittämis- ja hallintokeskukselta Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Siviilipalveluslain 7 §:n 3 momenttia muutettaisiin tästä syystä siten, että siinä mainittu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus muutettaisiin Valtion lupa- ja valvontavirastoksi. Muutoksella ei arvioida olevan vaikutuksia siviilipalveluksen toimeenpanoon. Siviilipalveluksen toimeenpanotehtävien siirtymistä Valtion lupa- ja valvontavirastoon voidaan pitää kannatettavana ottaen huomioon siviilipalveluksen toimeenpanon valtakunnallisuus ja se, että kyseessä on merkittävää julkista valtaa sisältäviä hallintotehtäviä. Siviilipalveluskeskuksen henkilöstö siirtyisi kehittämis- ja hallintokeskuksen palveluksesta Valtion lupa- ja valvontavirastoon.